

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) Nr. 183/2014**(2013. gada 20. decembris),****ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām saistībā ar regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, ar ko precizē specifisko un vispārējo kredītriska korekciju aprēķināšanu****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 110. panta 4. punkta trešo daļu,

tā kā:

- (1) Regulā (ES) Nr. 575/2013 kredītriska korekcijas definētas kā ar kredītriskiem saistītu speciālo un vispārējo uzkrājumu kredītu zaudējumiem summa, kas atzīta iestādes finanšu pārskatos saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu, bet tajā nav paredzēti īpaši noteikumi, lai noteiktu, kas ir specifiskās un vispārējās kredītriska korekcijas.
- (2) Būtu jāparedz noteikumi attiecībā uz tādu summu noteikšanu, kuras iekļaujamās, aprēķinot kredītriska korekcijas, kas atspoguļo tikai ar kredītrisku saistītos zaudējumus. Kredītriska korekciju aprēķināšanā pašu kapitāla prasību noteikšanai būtu jāizmanto tikai tādas summas, kas ir samazinājušas iestādes pirmā līmeņa pamata kapitālu.
- (3) Zaudējumus, kas saistīti tikai ar kredītrisku un kas saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu atzīti kārtējā finanšu gadā, vajadzētu atzīt par kredītriska korekcijām, ja iestāde atzīst šādu ietekmi pirmā līmeņa pamata kapitālā. Tas ir būtiski situācijās, kad šādi zaudējumi no vērtības samazināšanās, kas reģistrēti finanšu gada laikā, rodas, neraugoties uz tādu vispārējā starpposma peļņu gada laikā vai gada beigās, kura nav apstiprināta saskaņā

ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 26. panta 2. punktu, un ja šo zaudējumu atzīšana par kredītriska korekcijām radītu agrāku ietekmi attiecībā uz riska darījumu vērtību vai otrā līmeņa kapitālu nekā uz pirmā līmeņa pamata kapitālu. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 36. panta 1. punktu starpposma zaudējumiem šāda korekcija nav nepieciešama tādā apmērā, kādā šādus kārtējā finanšu gada zaudējumus saskaņā ar šo pantu nekavējoties atskaita no pirmā līmeņa pamata kapitāla.

- (4) Atsevišķos Regulas (ES) Nr. 575/2013 noteikumos, kas attiecas uz kredītriska korekcijām, ir tieša norāde uz ārpusbilances posteņiem. Ja šāda nošķiruma nav, tad attiecīgos noteikumus piemēro gan bilances, gan ārpusbilances posteņiem.
- (5) Būtu jāparedz noteikumi ar mērķi segt šos tikai ar kredītrisku saistītos zaudējumus, kuri ir atzīti saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu un par kuriem ir samazināts iestādes pirmā līmeņa pamata kapitāls. Šiem noteikumiem būtu jāaptver finanšu aktīvu vērtības samazināšanās un vērtības korekcijas vai uzkrājumi attiecībā uz ārpusbilances posteņiem, ciktāl tie atspoguļo tikai ar kredītrisku saistītos zaudējumus, kā arī ar noteikumu, ka tos atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu. Ciktāl šie zaudējumi ir saistīti ar pēc patiesās vērtības novērtētiem finanšu instrumentiem, šiem noteikumiem būtu jāattiecas arī uz summām, kas atzītas par vērtības samazinājumiem saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu, vai līdzīgām korekcijām, ja tās atspoguļo zaudējumus saistībā ar aktīvu portfeļa kredītkvalitātes pazemināšanos vai pasliktināšanos. Šajā posmā nav nepieciešams regulēt citas summas, kas nav finanšu instrumenta vērtības samazināšanās saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu vai kas neatspoguļo līdzīga satūra jēdzienu, pat ja šīs izmaiņas varētu ietvert kredītriska komponentu.
- (6) Lai nodrošinātu, ka aprēķina tvērums ir pilnīgs, ir nepieciešams, ka jebkuru summu, kas ir būtiska Regulas (ES) Nr. 575/2013 110. panta 4. punkta pirmajā daļā minētajos nolūkos, iedala vai nu vispārējo kredītriska korekciju aprēķināšanai (vispārējās kredītriska korekcijas), vai specifisko kredītriska korekciju aprēķināšanai (specifiskās kredītriska korekcijas).

⁽¹⁾ OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.

- (7) Attiecībā uz to summu noteikšanu, kuras var ietvert specifisko kredītriska korekciju aprēķinā, vienīgais Regulā (ES) Nr. 575/2013 minētais kritērijs ir tas, ka saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 62. panta c) punktu specifiskās kredītriska korekcijas nav atbilstošas, lai tās iekļautu otrā līmeņa kapitālā saskaņā ar standartizēto pieeju attiecībā uz kredītrisku. Tāpēc konsekventi jānošķir summas, kuras iekļauj specifisko kredītriska korekciju vai vispārējo kredītriska korekciju aprēķinā, ņemot vērā kritērijus, kas jāievēro, lai noteiktu, ko var iekļaut otrā līmeņa kapitālā.
- (8) Ar Regulu (ES) Nr. 575/2013 īsteno starptautiski atzītus standartus, kas paredzēti Bāzeles Banku uzraudzības komitejas trešajā starptautiskajā regulējumā attiecībā uz bankām ⁽¹⁾ (turpmāk – “Bāzele III”). Tāpēc attiecīgajiem noteikumiem par kredītriska korekcijām arī vajadzētu būt saskaņā ar Bāzeles regulējumu, kurā paredzēts, ka vienam no kritērijiem, lai nošķirtu vispārējās kredītriska korekcijas un specifiskās kredītriska korekcijas, ir jābūt tādām, ka vispārējie uzkrājumi vai vispārējās kredītzaudējumu rezerves ir “brīvi pieejamas, lai segtu zaudējumus, kuri īstenojas vēlāk”. Saskaņā ar “Bāzeli III” uzkrājumi vai kredītzaudējumu rezerves šobrīd vēl neidentificēto nākotnes zaudējumu segšanai ir brīvi pieejamas, lai segtu no kredītriska izrietošos zaudējumus, kas īstenojas vēlāk, un tādēļ tos var iekļaut otrā līmeņa kapitālā. Turklāt summām, kas ietvertas vispārējo kredītriska korekciju aprēķinā, jābūt pilnībā pieejamām vajadzīgajā laikā un apmērā, lai segtu šādus zaudējumus vismaz darbības turpināšanas gadījumā, ja kapitāls spēj absorbēt ar maksātnespēju saistītus zaudējumus, pirms noguldītāji zaudē jebkādu naudu.
- (9) Vajadzētu būt iespējai piemērot minētos noteikumus šajā jomā neatkarīgi no piemērojamā grāmatvedības regulējuma. Tomēr, lai ļautu iestādēm vienotā veidā nošķirt specifiskās kredītriska korekcijas un vispārējās kredītriska korekcijas, būtu jāizstrādā kritēriji procedūrai attiecībā uz zaudējumiem, kas saistīti ar kredītrisku, piemērojot attiecīgo grāmatvedības regulējumu katram kredītriska korekciju veidam. Tā kā procedūra attiecībā uz zaudējumiem, kas saistīti tikai ar kredītrisku un kas ir atzīti saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu, ir atkarīga no atbilstības šiem kritērijiem, tad lielu daļu no šīm summām parasti vajadzētu klasificēt kā specifiskās kredītriska korekcijas, ņemot vērā ierobežojošo raksturu, kāds ir kritērijiem attiecībā uz vispārējām kredītriska korekcijām.
- (10) Starptautiskajos grāmatvedības standartos var tikt izdarītas izmaiņas, kā rezultātā var rasties nepieciešamība izdarīt izmaiņas arī kritērijos specifisko kredītriska korekciju un vispārējo kredītriska korekciju nošķiršanai. Ņemot vērā notiekošās diskusijas, jo īpaši attiecībā uz vērtības samazināšanas modeļiem, būtu pārāgri paredzēt šo modeļi kredītriska korekciju kritērijos.
- (11) Regulā (ES) Nr. 575/2013 paredzēts noteikt specifiskās kredītriska korekcijas atsevišķam riska darījumam. Tādēļ ir jāpieņem lēmums par to, kādu procedūru piemērot specifiskajām kredītriska korekcijām, kas atspoguļo zaudējumus, kuri saistīti ar visas riska darījumu grupas kredītrisku. Turklāt ir jāpieņem lēmums par to, attiecībā uz kuriem riska darījumu grupas riska darījumiem un kādā apmērā būtu jāatzīst specifiskās kredītriska korekcijas. Šīs summas, kas izriet no šādām specifiskām kredītriska korekcijām, daļu iedalīšana attiecībā uz riska darījumiem grupā jāveic proporcionāli riska darījumu riska svērtajām vērtībām. Šajā nolūkā riska darījumu vērtības būtu jānosaka, neņemot vērā nekādas specifiskās kredītriska korekcijas.
- (12) Lai noteiktu saistību neizpildi atbilstoši Regulas (ES) Nr. 575/2013 178. panta 3. punkta b) apakšpunktam, ir jāiekļauj tikai tās specifiskās kredītriska korekcijas, kuras veic individuāli attiecībā uz atsevišķu riska darījumu vai atsevišķu parādnieku, un nav jāiekļauj specifiskās kredītriska korekcijas, kuras veic attiecībā uz riska darījumu visu grupu. Specifiskās kredītriska korekcijas, kuras veic attiecībā uz riska darījumu visu grupu, neidentificē tos riska darījumu parādniekus, kuri pieder pie tādām grupām, attiecībā uz kurām tiek uzskatīts, ka ir noticis saistību neizpildes gadījums. Jo īpaši – specifisko kredītriska korekciju attiecībā uz riska darījumu grupu esamība nav pietiekams iemesls secināt, ka saistību neizpilde ir notikusi attiecībā uz katru šīs grupas parādnieku vai riska darījumu.
- (13) Iestādēm jāspēj parādīt, kā tiek piemēroti kritēriji specifisko kredītriska korekciju nošķiršanai no vispārējām kredītriska korekcijām piemērojamā grāmatvedības regulējuma kontekstā. Tādēļ iestādēm šis process būtu jādokumentē.
- (14) Šīs regulas pamatā ir regulatīvo tehnisko standartu projekts, ko Eiropas Banku iestāde iesniegusi Komisijai.
- (15) Eiropas Banku iestāde ir veikusi atklātu sabiedrisko apspriešanu par regulatīvo tehnisko standartu projektu, kas ir šīs regulas pamatā, izvērtējusi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 ⁽²⁾ 10. pantu potenciālās saistītās izmaksas un ieguvumus un pieprasījusi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 37. pantu izveidotās Banku nozares ieinteresēto personu grupas atzinumu,

⁽¹⁾ http://www.bis.org/publ/bcbs189_dec2010.pdf

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.).

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Vispārējo un specifisko kredītriska korekciju noteikšana Regulas (ES) Nr. 575/2013 111., 159., 166., 167., 168., 178., 246. un 266. panta vajadzībām

1. Šīs regulas vajadzībām summas, kas iestādēm jāiekļauj vispārējo un specifisko kredītriska korekciju aprēķinā, ir vienādas ar visām summām, par kurām ir samazināts iestādes pirmā līmeņa pamata kapitāls, lai atspoguļotu tikai ar kredītrisku saistītus zaudējumus saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu, un kuras par tādām ir atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā neatkarīgi no tā, vai tās rodas no vērtības samazināšanās, vērtības korekcijām vai uzkrājumiem attiecībā uz ārpusbilances posteņiem.

Jebkuras saskaņā ar pirmo daļu iegūtās summas, kas ir atzītas finanšu gada laikā, var iekļaut vispārējo un specifisko kredītriska korekciju aprēķinā tikai tad, ja attiecīgās summas ir atskaitītas no iestādes pirmā līmeņa pamata kapitāla, vai nu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 36. panta 1. punktu, vai – gadījumā, ja ir starposma vai gada beigu peļņa, kas nav apstiprināta saskaņā ar šīs pašas regulas 26. panta 2. punktu, – veicot attiecīgu tūlītēju pirmā līmeņa pamata kapitāla samazinājumu, lai noteiktu pašu kapitālu.

2. Summas, kas minētas 1. punktā, iestādes iekļauj vispārējo kredītriska korekciju aprēķinā (vispārējās kredītriska korekcijas), ja tās atbilst abiem šādiem kritērijiem:

- a) tās ir brīvi un pilnībā pieejamas laika un apmēra ziņā, lai segtu ar kredītrisku saistītus zaudējumus, kas vēl nav radušies;
- b) tās atspoguļo ar kredītrisku saistītus zaudējumus riska darījumu grupai, attiecībā uz kuru iestādei šobrīd nav pierādījumu tam, ka ir iestājies zaudējumu gadījums.

3. Visas pārējās 1. punktā minētās summas iekļauj specifisko kredītriska korekciju aprēķinā (specifiskās kredītriska korekcijas).

4. Ja ir izpildīti 2. punktā paredzētie kritēriji, iestāde vispārējo kredītriska korekciju aprēķinā iekļauj šādus zaudējumus:

- a) zaudējumus, kuri ir atzīti ar mērķi segt augstāku vidējo portfeļa zaudējumu pieredzi pēdējo gadu laikā, lai gan šobrīd nav pierādījumu zaudējumu gadījumiem, kas liecina par šo pagātnē novēroto zaudējumu līmeni;

- b) zaudējumus, attiecībā uz kuriem iestādei nav ziņu par riska darījumu grupas kredītkvalitātes pasliktināšanos, bet kur zināma maksājumu neveikšana ir statistiski iespējama, balstoties uz iepriekšējo pieredzi.

5. Aprēķinot 3. punktā minētās specifiskās kredītriska korekcijas, iestādes vienmēr iekļauj šādus zaudējumus:

- a) tādus peļņas vai zaudējumu aprēķinā atzītus zaudējumus attiecībā uz pēc patiesās vērtības novērtētiem instrumentiem, kas atspoguļo kredītriska vērtības samazināšanos saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu;
- b) individuāli vai kolektīvi noteiktus pašreizējo vai pagātnes notikumu rezultātā radušos zaudējumus, kas ietekmē nozīmīgu atsevišķu riska darījumu vai riska darījumus, kuri nav nozīmīgi katrs atsevišķi;
- c) zaudējumus, saistībā ar kuriem iepriekšējā pieredze, kas koriģēta, pamatojoties uz pašreiz novērotajiem datiem, liecina, ka zaudējumi ir radušies, bet iestādei vēl nav zināms, kurā riska darījumā šie zaudējumi ir radušies.

2. pants

Riska darījumu grupas specifisko kredītriska korekciju iedalīšana riska darījumiem šajā grupā

1. Ja specifiskā kredītriska korekcija atspoguļo ar riska darījumu grupas kredītrisku saistītus zaudējumus, iestādes iedala šo specifisko kredītriska korekciju visiem atsevišķajiem riska darījumiem šajā grupā proporcionāli riska darījumu riska svērtajām vērtībām. Šajā nolūkā riska darījuma vērtību nosaka, neņemot vērā nekādas specifiskās kredītriska korekcijas.

2. Īstenojot Regulas (ES) Nr. 575/2013 159. pantā minēto procedūru attiecībā uz paredzamo zaudējumu apmēra noteikšanu tādiem riska darījumiem grupā, kuriem nav iestājies saistību neizpildes gadījums, iestādēm nav nepieciešams iedalīt specifisku kredītriska korekciju atsevišķiem šīs grupas riska darījumiem.

3. Ja kredītriska specifiskā korekcija ir saistīta ar riska darījumu grupu, attiecībā uz kuru kredītriska pašu kapitāla prasības aprēķina daļēji saskaņā ar standartizēto pieeju un daļēji, piemērojot uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju, iestāde iedala šo specifisko kredītriska korekciju tādu riska darījumu grupai, kuros katru no pieejām piemēro proporcionāli grupas riska darījumu riska svērtajai vērtībai pirms 1. un 2. punktā minēto darbību piemērošanas. Šajā nolūkā riska darījuma vērtību nosaka, neņemot vērā nekādas specifiskās kredītriska korekcijas.

4. Iedalot riska darījumiem specifiskās kredītriska korekcijas, iestādes nodrošina, ka dažādiem riska darījumiem neiedala vienu un to pašu daļu divreiz.

3. pants

Kredītriska korekciju aprēķināšana, lai noteiktu riska darījuma vērtību saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 111., 166., 167., 168., 246. un 266. pantu

Lai noteiktu riska darījuma vērtību saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 111., 166. līdz 168., 246. un 266. pantu, iestādes aprēķina ar riska darījumu saistītās specifiskās kredītriska korekcijas kā specifiskās kredītriska korekcijas summas šim atsevišķajam riska darījumam vai kā specifiskās kredītriska korekcijas summas, ko iestāde ir iedalījusi šim riska darījumam saskaņā ar 2. pantu.

4. pants

Vispārējo un specifisko kredītriska korekciju aprēķināšana, lai īstenotu procedūru attiecībā uz paredzamo zaudējumu apmēru saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 159. pantu

1. Lai īstenotu procedūru attiecībā uz paredzamo zaudējumu apmēru saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 159. pantu, iestāde aprēķina kopējās vispārējās kredītriska korekcijas, kas saistītas ar procedūrā attiecībā uz paredzamo zaudējumu apmēru iekļautajiem riska darījumiem, kā šo summu kopsummu, norādot tās kā tādas vispārējās kredītriska korekcijas saskaņā ar šīs regulas 1. pantu, kuras iestāde ir iedalījusi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 110. panta 3. punktu.

2. Lai īstenotu procedūru attiecībā uz paredzamo zaudējumu apmēru saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 159. pantu, kopējās specifiskās kredītriska korekcijas, kas saistītas ar riska darījumiem, kuri iekļauti procedūrā attiecībā uz paredzamo zaudējumu apmēru, aprēķina kā a) un b) apakšpunkta kopsummu, neiekļaujot riska darījumus, kuros ir saistību neizpilde:

a) summas, kas saskaņā ar 1. pantu norādītas kā specifiskās kredītriska korekcijas, kuras saistītas ar atsevišķa riska darījuma kredītrisku;

b) summas, kas saskaņā ar 1. pantu norādītas kā specifiskās kredītriska korekcijas, kas saistītas ar riska darījumu grupas kredītrisku un kuras ir iedalītas saskaņā ar 2. pantu.

3. Kopējās specifiskās kredītriska korekcijas, kas saistītas ar riska darījumu, kurā ir saistību neizpilde, aprēķina kā visu specifisko kredītriska korekciju summu kopsummu šim atsevišķajam riska darījumam vai kā specifisko kredītriska korekciju summas, ko iestāde ir iedalījusi šim riska darījumam saskaņā ar 2. pantu.

5. pants

Vispārējo un specifisko kredītriska korekciju attiecībā uz pašu kapitāla prasībām aprēķināšana, lai noteiktu saistību neizpildi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 178. pantu

Lai noteiktu saistību neizpildi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 178. pantu, specifiskās kredītriska korekcijas aprēķina kā specifisko kredītriska korekciju summas, kas saistītas ar atsevišķa riska darījuma vai atsevišķa parādnieka kredītrisku.

6. pants

Dokumentācija

Iestādes dokumentē vispārējo kredītriska korekciju un specifisko kredītriska korekciju noteikšanu un aprēķināšanu.

7. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 20. decembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO